

Έφυγε... Άμέσως μετά την αναχώρησίν του άρχισα νά νοιώθω κάποια άόριστη άνησυχία καί στενοχώρια, τής όποιας δέν ήξερα πού νά άποδώσω τήν άφορμή. Η Ίουλία ήθελε καί μού κάρτησε συντροφιά όλο τό άπόγευμα. Τής διάβασα μερικά άποσπάσματα άπ' τό βιβλίον του Γάστωνος, τό όποιο προκάλεσε καί τόν δικό της ένθουσιασμό, κι' έπειτα παίξαμε άρετική ώρα μουσική.

Ένώ βρισκόμαστε μόνες μας, έξαφνα άνοξε ή πόρτα καί μπήκε μέσα ή μητέρα της. Άπό τήν πρώτη στιγμή άντελήφθη πώς ή φρυσιογνομία της δέν είχε πειρά τή συννησιμένη μοχληρή έκφραση πού έπαιρνε κάθε φορά πού μ' έβλεπε... Άλεφαντίας, φαινόταν χαμογελαστή καί με χαρέτησε μ' έξαιρετική φιλοφροσύνη:

— Όποτε συνήλθατε πειρά άπ' τήν αρρώστεια σας, Κλάρα; μού είπε. Χαίρω πολύ πού σέ βλέπω καλά... Μάς ξεάσασε όμως όλους... Δέν φαίνεσαι ούτε στό τραπέζι, ούτε πονθενά άλλού... Έλπίζω πώς άπόψε θά μάς κάνετε τήν τιμή νά φάμε μαζί...

Δέν είχα κανένα λόγο ν' άρνηθώ, άν καί καθ' όλη τήν περίοδο τής αναρρώσεώς μου έτρωγα στό δωμάτιό μου. Τό εύρισκα μάλιστα αυτό προτιμώτερο, γιατί ή παρουσία αήτης τής γυναίκής με πείραζε. Μά τώρα πού με προσκαλοῦσε ή ίδια, θά ήταν άγένεια έκ μέρους μου τό ν' άρνηθώ. Τής είπα λοιπόν ότι θά πήγαινα.

Η μαρκησία ντέ Σαρινού έμεινε ακόμα μερικώς στιγμές μαζί μας καί, όταν τελειώσαμε, άρχισε νά έκθειάζη τά μουσικά μου χαρίσματα.

Όλες όμως αήτης ή φιλοφρονήσεις της μού φαινόταντες άνευλικρινείς καί ύποπτες, όσο θυμώμιον τά ύποκλιτά λόγια πού μού είχε πει άλλοτε.

Στό τραπέζι τις ίδιες φιλοφρονήσεις μού έκανε καί ο εξάδελφός της κ. Ρασού, ντέ Μερσιέ, μά αήτων δέν τόν παρεξήγησα καθόλου, γιατί ήταν πάντα εύγενής καί περιποιητικός άπέναντί μου...

Μετά τό δείπνο μάλιστα, με έξαιρετική άδρότητα, με συνώδενσε ως τά διαμερισμάτά μου... Μπρός στήν πόρτα του δωματίου, με χαρέτησε, άφού προηγουμένως μού είπε:

— Τώρα πού γίνετε καλά, κυρία, έλπίζω πώς θά σάς βλέπομε συχνότερα. Η συντροφιά σας είνε κάτι ξεχωριστό εύχάριστο...

Έγώ τόν εύχαρίστησα γιά τό κομπλιμέντο του καί τόν καληνύχτισα.

Τήν άλλη μέρα τό πρωί, έπειδή ο καιρός ήταν καλός, βγήκα έξω, σκοπεύοντας νά κάνω ένα μικρό γύρο στόν κήπο...

Καθώς όμως διέσχισα τήν είσοδο του πύργου, είδα τόν κ. ντέ Μερσιέ, ο όποιος στεκόταν μπροστά στήν πόρτα, νά με χαϊρετάη καί νά έρχεται χαμογελαστός πρός τό μέρος μου.

Με ρώτησε πού πήγαινα κι' άφού του άπάντησα ότι σκόπευα νά κάνω ένα μικρό περπάτο, μού είπε:

— Θά σάς ήταν δυσάρεστο, κυρία, νά σάς συνοδεύσω;...

— Καθόλου, κύριε ντέ Μερσιέ, τού άπάντησα.

Βγήκαμε έξω κι' άρχισαμε νά περπατούμε μαζί κάτω άπό τόν κροϊνό ήλιο πού έλούζε τά πάντα.

Μιλούσαμε στήν άρχή γιά φιλολογία καί ή κουβέντα ήρθε στό καινούργιο βιβλίον του Γάστωνος.

— Άλήθεια, τό διαβάσατε, κυρία; με ρώτησε.

— Ναι...

— Καί ή γνώμη σας πού είνε σχετικώς;

— Πρόκειται περί άριτοτοργήματος, κύριε ντέ Μερσιέ... Δέν είν' έτσι;

— Κι' εγώ τήν ίδια γνώμη έχω... Ό Γαστών είνε ο σπουδαιότερος μελετητής τής γυναικείας καρδιάς... Άναλύει τά αισθήματα πών γυναικών με μιá μοναδική τέχνη, γιατί έχει τό χάρισμα νά διεισδύη ως τά βάθη τής γυναικείας ψυχής... Είν' ένας τρομερός παρατηρητής, άγαπητή μου κυρία... Χρησιμοποιεί τις γυναίκες ως άντικείμενα πών παρατηρήσεών του...

— Μά, κύριε Μερσιέ, τόν διέκωφα εγώ, μού φαίνεται ότι στόν «Ερωτικό Πόνος» δέν κάνει ψυχολογία, αλλά άφίνει τά αισθήματά του νά ξεχυθούν, όπως νά αισθάνθηκε ή καρδιά του... Άφίνει τόν έρωτα νά μιλήση... καί μαζί μ' αήτων τόν πόνο του...

— Τόν πόνο του; Έκανε με κάποια ειρωνεία στή φωνή του ο κ. ντέ Μερσιέ. «Ω, πόσο άθώα είνε, άγαπητή μου κυρία... Ό πόνος γιά ένα συγγραφέα σάν τόν Γάστωνα, είνε άπλώς ζήτημα τέχνης. Δέν είν' άληθινός...

— Τι θέλετε νά πητε; ρώτησα, μη μπορώντας νά συγκρατήσω τήν έκκληξή πού μού είχαν προκαλέσει τά λόγια του.

— Άπλοσάτα, άγαπητή μου φίλη, ο εξάδελφός σας είν' ένας ψυχρός παρατηρητής πών πόνων καί τών δυστυχιών τών άνθρώπων καί δέν συγκινείται καθόλου άπ' αήτους κατά βάθος.

(Άκολουθεί)

ΑΠ' ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΘΟΠΟΙΩΝ

Ό πάππος τής Ντούζε καί τό φέρτε του στις κωμωδίες. Κουβεντολοί με τό Κοινόν. Η άλλαγή του προγράμματος. Τέ πάθμα του Βερνόν. Πώς βρήκε ο Βολταίρος τόν συμπατριώτη του ήθοποιό. Άκρον άκτων τσιγκουνιάς. Ένα ξευπνο πείραγμα του Γουίν ερ, κ.τ.λ.

Ό πάππος τής μεγάλης Ίταλίδος τραγωδού Έλεωνόρας Ντούζε ήταν ένας άπό τούς περιφημότερους ήθοποιούς τής εποχής του καί διακρινόταν ιδίως στό παίξιμο τών κωμωδιών του Γολδόνη. Διακρινόταν επίσης γιά τήν έξαιρετική του άφέλεια καί πολλές φορές μιλούσε άπό τή σκηνή με τούς θεατάς σάν νά βρισκότανε στό σπίτι του.

Κάποτε στό θέατρο, όπου έπαιζε, επρόκειτο ν' άνεβαστή ή «Μαρία Άντουανέττα», ένα δράμα «τραγικό καί παραχτικό», όπως έσημείωνε τό πρόγραμμα. Κατά τή βραδείά τής παραστάσεως, τό θέατρο είχε πλημμυρίσει όπως πάντα άπό θεατάς, μεταξύ τών όποιών άφθουόσαν οι φοιτητάί.

Άλλά μόλις σηκώθηκε ή αυλαία κι' άρχισε τό παίξιμο, οι φοιτητάί έβάλαν τις φρονές:

— Δέν θέλομε τραγικά! Ηρθάμε νά γελάσομε! Θέλομε τόν Ντούζε; Πού είνε ο Ντούζε, νά... γελάσομε;...

Ό Ντούζε παρονίστηκε άμέσως στή σκηνή.

— Παιδιά μου, τούς είπε με ύψος συμβιβαστικό. Γιατί φρονάζετε; Δέν είδατε τίποτα ακόμα. Είνε άπό τά ωραιότερα έργα...

— Δέν θέλομε τραγικά έργα! Τελείωσε...

— Μά έμεις κάναμε τόσα έξοδα, μάθαμε τούς ρόλους μας, κοπιάσαμε...

— Δέν μάς νοιάζει γ' αήτό. Έμεις άπόψε πρέπει νά γελάσομε...

— Τι νά γίνη λοιπόν;

— Νά τί θά γίνη. Θά μάς παίξης τις «Τριαντατρείς περιπέτειες του Άρλεκίνου»...

— Πολύ καλά. Άς πάει στό διάολο τότε κι' ή Μαρία Άντουανέττα κι' ή προκοπή της...

Κι' έτσι, μέσα σέ λίγα λεπτά ο σκηνικός διάκοσμος άλλαξε, οι ήθοποιοί άλλαξαν κι' αήτοι ρούχα καί ρόλους καί τό τραγικό δράμα άντικαταστάθηκε άπό τήν εύθυμη κωμωδία πού ζητούσαν με τόση έπιμονή οι φοιτητάί...

Μιά βραδείά ο Γάλλος ήθοποιός Βερνόν, ενώ έπαιζε σέ μιá τραγωδία στή Γαλλική Κωμωδία, έφτασε σ' ένα σημείο του ρόλου του πού έπρεπε νά πη αήτά τά λόγια:

— «Τότε πού ήμωνα στή Ρώμη...»

Άλλά μόλις επρόφερε τήν παραπάνω φράση, σταμάτησε, γιατί δέν θυμόταν τά παρακάτω.

Στό μεταξύ ο ύποβολεύς, κοιτώντας πός ο Βερνόν γνώριζε άπ' έξω τό ρόλο του, ξεφύλλιζε άρηρημένος τό χειρόγραφο καί δέν είχε προσέξει ότι ο ήθοποιός επανέλαβε τρεις φορές τήν παραπάνω φράση:

— Τότε πού ήμωνα στή Ρώμη... Τότε πού ήμωνα στή Ρώμη...

Στό τέλος όμως ο ήθοποιός έχασε τήν ύπομνή του καί σκύβοντας επάνω άπό τό ύποβολείο, φώναζε στόν ύποβολέα:

— Λέγε λοιπόν, τί διάβολο έκανα τότε πού ήμωνα στή Ρώμη;...

Ό Βολταίρος διηγείται ότι κάποτε πού βρισκόταν στή Φλωρεντία, αναζητούσε επί διώ ώρες στήν πλατεία τών Άνακτόρων ένα Γάλλο ήθοποιό, άπό τούς όνομαστότερους τής εποχής, τόν όποιο ήθελε νά γνωρίση καί προσωπικάς.

Στήν πλατεία όμως περπατούσε άπειρος κόσμος κι' ο συγγραφέας δέν μπορούσε νά ξεχωρίση τόν συμπατριώτη του. Έξαφνα σήμανε ο έσπερινός κι' όλοι οι Φλωρεντινοί γονάτισαν, κατά τή συνήθειά τους, κι' άρχισαν νά προσεύχονται. Δύο μόνον έμειναν όλόρθοι, ο Βολταίρος κι' ένας ξένος.

— Δέν μπορεί παρά νάναί αήτός ο ήθοποιός πού γυρεύω! σκέφτηκε ο Βολταίρος.

Διευθίνθηκε λοιπόν πρός τό μέρος του άγνωστού, του γνωστοποίησε τήν ταυτότητά του καί βεβαιώθηκε ότι δέν είχε πέσει έξω.

Ό Άγγλος ήθοποιός Γουίνερ ρωτούσε κάποτε τόν πλουσιώτατο, αλλά καί φιλάργυρο δοῦκα του Μπκόνινο, γιατί ύφισταται τόσες στενοχώριες πός αήξουν τής περιουσίας του.

— Φοβόμαι, είπε ο ευγενής, μήπως δαπανήσω τά χρήματά μου καί πεθάνω ζητιάνος κι' έλεεινός...

— Κι' εγώ σάς λέγω, τού παρατήρησε ο πνευματώδης συνομιλητής του, ότι θά ζητε πάντοτε δίπως φοβάσο μετώς πεθάνετε.

